

מה שקרה בנגב זו איננה מחאה ☹️ זו הכרזה על ריבונות חלופית

written by משה פוזיילוב | 29.12.2025

מה שהתרחש בימים האחרונים בנגב איננו עוד מקרה של ונדליזם מקומי, ואיננו התפרצות ספונטנית של רגשות. השחתת רכבים ואלימות קולקטיבית כתגובה לפעולת משטרה הן תופעה פוליטית במובנה העמוק ביותר. זהו מסר כוחני וברור של קהילה כלפי המדינה: אתם פועלים נגדנו ☹️ ואנחנו גובים מחיר מהריבון. זו איננה מחאה; זו הכרזה על ריבונות חלופית. במשך דורות נוהלה החברה הבדואית, כמו חלקים אחרים בחברה הערבית, באמצעות מנגנונים חמולתיים של בקרה פנימית, בורות והרתעה חברתית. המודרניזציה, תהליכי העיור והמעבר למסגרות חיים חדשות פירקו את המערכת המסורתית הזו. אלא שבמקום שבו מנגנון ישן קרס, המדינה לא בנתה מנגנון חלופי אפקטיבי. כך נוצר ריק שלטוני ☹️ ולתוכו נכנסו ארגוני פשיעה חמושים, מאורגנים ובעלי יכולת אכיפה אלימה.

לריק הזה נוסף מרכיב מסוכן נוסף: השימוש בדת ככלי פוליטי. הבדואים לא התאפיינו בעבר באסלאם אדוק או פוליטי. אך עם תהליכי ההתיישבות וההזנחה, נכנסו גורמים אידאולוגיים שהפכו את הדת להצדקה להתעלמות מחוקי המדינה, להחזקת נשק ולערעור סמכות השלטון. כך נוצר שילוב נפיץ של תרבות שבטית, נשק בלתי חוקי וניכור עמוק כלפי המדינה.

המושג "תג מחיר" מתאר מצב שבו קבוצה לוקחת את החוק לידיה מתוך תפיסה שהיא צודקת ומוסמכת להפעיל אלימות כדי לכפות את צדקתה. זוהי התרסה ישירה כלפי המדינה. זו הודעה שאומרת: אנחנו הריבון בשטח, ואם תפעלו נגדנו ☹️ נעניש אתכם דרך אזרחים חפים מפשע. זה מתחיל בהשחתת רכוש, אך ההיגיון הפנימי מוביל גם לפגיעה בנפש.

מדינה שאיננה עוצרת זאת בזמן מאותתת שכל מי שמחזיק בכוח יכול לקבוע כללים. כאשר אלימות קולקטיבית של שבט בדואי מופנית כלפי יישובים יהודיים כנקמה על פעילות אכיפה, אין מדובר עוד בפשיעה "רגילה". זהו פיגוע לאומני במאפייניו ☹️ גם אם אינו עטוף בדגלים או בסיסמאות. המטרה היא הטלת מורא, ערעור המשילות והעברת מסר של ריבונות חלופית. בנקודה זו מיטשטש הגבול בין פשיעה לטרור, משום שהאמצעי והמטרה זהים: פגיעה בציבור כדי לכפות רצון פוליטי.

במצב כזה המשטרה לבדה איננה יכולה להכריע. לא משום שהיא אינה רוצה ☹️ אלא משום שהיא אינה בנויה לפרק ריבונות צל חמושה. הפתרון מחייב שילוב מלא של שירות הביטחון הכללי עם המשטרה. השב"כ מביא מודיעין עומק, חדירה לרשתות וסיכול מוקדם; המשטרה מבצעת מעצרים, חקירות והעמדה לדין. לצידם נדרשים גם כלים חריגים אך לגיטימיים בדמוקרטיה מתגוננת, ובהם הגבלות ומעצרים מנהליים נגד עבריינים מרכזיים שמנהלים את האלימות אך

מקפידים שלא להשאיר ראיות פליליות קלאסיות.

אנו מצויים בנקודת הכרעה. או שהמדינה תתאים את הכלים לאיום ותשיב לעצמה את המונופול על הכוח ² או שהמשילות תמשיך לסגת. המחיר לא ישולם רק ביישובים היהודיים; הוא ייגבה קודם כול בתוך החברה הבדואית עצמה: נשים ימשיכו להירצח, צעירים ימשיכו להיות מגויסים למשפחות פשע, ומשפחות יחיו תחת שלטון אימים.

ריבונות איננה סיסמה. היא נבחנת ביכולת של המדינה לומר: כאן החוק קובע, וכאן לא גובים תג מחיר. השר לביטחון הפנים ושר האוצר, שנושא המשילות קרוב לליבם, היו צריכים להפנות משאבים משמעותיים לשירות הביטחון ולנצל את הרצון הטוב של ראש השב"כ הנוכחי, כדי לגייס את יכולותיו המיוחדות של הארגון להכרעה באתגר המשילות בנגב.

התפרסם במעריב, בתאריך 29 לדצמבר 2025.